

ויתן לך

The earliest reference to the prayer of ויתן לך is found in the סידור רש"י:

סידור רש"י סימן רמז'–החזן אומר והוא רחום ברכו, תפילת ערבית, כסדר כל השנה, ויתפללו שמונה עשרה כסידורן, אלא שמבדילין בחונן הדעת, אתה חוננתנו וכו', קדיש שלם, ומבדיל על הכוס ומברך בורא מאורי האש לאור ששבת בו, הם הנירות שדלקו כל היום, ואם מוצאי שבת הוא, יאמרו ויתן לך, והקטן יאמר קדיש, ונפטרינן לבתיהם בשלום.

Translation: The prayer leader recites V'Hu Rachum, Barchu and Tefilas Arvis as it is recited all year long. The congregation recites the weekday Shemona Esrei except that they add Havdalah in the Bracha of Chonain Ha'Da'As beginning with the words: Ata Chonantanu, etc., Kaddish Tiskabel and then Havdalah over wine with the additional Bracha of Borei M'Orei Ha'Aish over the light that was lit over Shabbos. Those are the candles that were burning all day. If it is Motzei Shabbos, they should add: Va'Yitain Lecha. A minor should recite Kaddish and then they depart to their homes.

The rules that govern the prayer of ויתן לך are different from the rules that govern the recital of מוצאי שבת תפלת ערבית קדיש תתקבל within. ויהי נועם וקדושה דסדרא after the recital of ויהי נועם וקדושה דסדרא and before the prayer of ויתן לך is an indicator that ויהי נועם וקדושה דסדרא are a part of תפלת ערבית of מוצאי שבת and ויתן לך is not. The placement of קדיש תתקבל explains why ספירת העומר and הנוכה on הדלקת נרות take place before the recital of the prayer of ויתן לך and further explains why many congregations omit the prayer of ויתן לך.

The ספר כלבו explains the difference between the prayer of ויתן לך and ויהי נועם וקדושה as follows:

ספר כלבו סימן מא'–יש מקומות שאין אומרים ויתן לך כל זמן שאין אומרים ויהי נועם, ומנהג טעות הוא, כי מה ענין ויתן לך לזיהי נועם. כבר בארנו מה טעם אומר ויהי נועם מה שאין כן בויתן לך שאין אומרים אותו רק לסימן טוב וברכה; אך סדר קדושה אין לומר אם לא יאמרו ויהי נועם לפי שתקנת סדר קדושה היא לאמרו אחר ויהי נועם, וסדר קדושה נתקן לאמרו שכל האמרו נוצל מדינה של גיהנם שנאמר (איוב י', כב') צלמות ולא סדרים כל שאינו אומר סדר קדושה בצלמות. ואחר כל זה הסדר מביאין לחזן ומבדיל על הכוס ואחריו אומר ויתן לך וכו' שהם פסוקים של ברכה לסימן טוב;

Translation: There are places where they do not recite Va'Yitain Lecha on occasions when V'Hiy Noam is omitted. That is an incorrect practice. What link is there between the recital of Va'Yitain Lecha and V'Hiy Noam? We have already explained the reason for reciting: V'Hiy Noam. That reason is not related to the basis for reciting: Va'Yitain Lecha. We recite Va'Yitain Lecha as a request for good fortune and as a blessing. However, it is a correct practice that if one is omitting V'Hiy Noam that one should not recite Kedushah D'Sidra because the practice of reciting Kedushah D'Sidra was instituted specifically so that it would follow V'Hiy Noam. As you know, the practice of reciting Kedushah D'Sidra on Motzei Shabbos was instituted so that one should be saved from being sentenced to Gehenom as we learned from the verse (Iyov 10, 22): And of the shadow of death

without order. That means that whoever does not recite Kedushah D'Sidra is leaving himself open to the shadow of death. After reciting this order of prayers, the prayer leader is given a cup of wine over which to recite Havdalah and then the congregation recites: Va'Yitain Lecha etc. which are verses of blessing and a request for good fortune.

ויש מקום שנהגו לומר אין כא-להינו ופטום הקמרת והמנהג גם כן לסימן טוב לפי שפטום הקמרת היה מעשיר כל המתעסקין בו ואפשר שהזכרתו ג"כ היא תעשיר. והמקומות שנהגו לאמרו שחרית וערבית בכל יום לפי שבזמן שבית המקדש קיים היו מקטירין בכל יום פרס שחרית ופרס ערבית ואח"כ אומר קדיש על ישראל וכו' וכל אחד הולך לביתו וחוזר ומבדיל לבני ביתו.

Translation: There are some places where it is customary to recite Ain K'Elokeinu and Pitum Ha'Kitores as well and they do so as a request for good fortune. The reason that reciting Pitum Ha'Kitores is viewed as bringing good fortune is as follows: While the Beis Hamikdash was operating, the one who won the opportunity to perform the burning of the Kitores was blessed thereafter with good fortune. Perhaps those who refer to the burning of the Kitores on Motzei Shabbos will be blessed with good fortune as well. In other places it was the custom to recite Pitum Ha'Kitores during Shacharis and Arvis each day. They may have followed that custom because during the period when the Beis Hamikdash stood, the Kitores was burned in the morning and at night. They then recite Kaddish D'Rabbanan. All go home and repeat Havdalah for the members of their households.

The פסוקים סידור התפילה לרוקה provides an additional reason as to why we recite these פסוקים:

פירושי סידור התפילה לרוקה [קז] ויתן לך-לאחר הבדלה בבית הכנסת אומרים בקול רם ויתן לך הא-להים, לפי שהשבוע נכנסת ואומרים פסוקים טובים וברכות ושלומות ונחמות, ועוד מדכתב (ישעיהו נה, ו) כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון.

Translation: After reciting Havdalah in synagogue, the congregation recites aloud the verses that begin: Va'Yitain Lecha Ha'Elohim. The custom is followed because a new week is beginning. We want to begin that new week with pleasing verses that express blessings, tidings of peace and words of comfort. A second reason is derived from the verse (Yehayahu 55, 12): You should leave (Shabbos) with words of joy and accompany (Shabbos) with words of peace.

The prayer of ויתן לך consists almost entirely of פסוקים. Rabbi Zeligman Baer, ז"ל, in his סדר עבודת ישראל explains that the פסוקים have an order:

סדר עבודת ישראל-ואופן סדר הפסוקים של ויתן לך כן הוא, לראשונה יבאו פסוקי ברכה ואח"כ פסוקים של גאולה ואחר כך של ישועה ושל דעת ה' ושל פדיון ושל הפוך צרה ושל שלום.

Translation: The order of the verses of Va'Yitain Lecha is as follows: First we recite verses of blessing, then verses of redemption, then verses of rescue, knowledge of G-d, of salvation, of reversal of fortune and of peace.

The שבולי הלקט reports on an unusual custom that was followed concerning the recital of ויתן לך; concluding its recital with a ברכה; i.e. מלך מהולל בתשבחות. In his discussion of the ברכה, the שבולי הלקט refers to a rule of ברכות that is a very difficult rule to explain: אין אומר ברכה פסוק:

ספר שבולי הלקט ענין שבת סימן קכט'-עוד נהגו לומר פסוקין של ברכות ונחמות לסימן טוב לפי שהיא תחלת השבוע: ויתן לך יעבודך עמים וכו' כסדר הכתוב בסידורים וחותמין בא"י מלך מהולל בתשבחות. אך שמעתי בשם הר"ר אביגדור כהן צדק זצ"ל שאין ראוי לחתום. דק"ל כל הברכות כולן פותח בהן בברוך וזה אינו אלא קריאה בעלמא ומה מקום לברכה זו? הלכך הויא ברכה

להבין את התפלה

לבטלה. וכן משמע מפירוש רבינו הננאל זצ"ל שהביא בפי' מסכת תעניות מה שאומר בירושלמי כל הברכות אחר חותמיהן ואין אומר ברכה פסוק. ופירש כלומר אין מזכיר פסוק לבדו וחותרם בו ברכה. ואילן דאמרי צהלי ורוני יושבת ציון וחותרם בברכה אין בו משום ברכה פסוק.

Translation: It is further the custom to recite verses of blessing and comfort as a request for good fortune because it is the beginning of a new week; i.e. Va'Yitain Lecha, etc. Ya'Avducha Amim etc. as they are presented in Siddurim. It is further the custom to conclude with the Bracha of Melech Mibullal Ba'Tishbachos. However, I heard from Rav Avigdor Katz, זצ"ל, that it not proper to recite the Bracha after saying the prayer of Va'Yitain Lecha. He argues that concluding Brachos are recited only if an opening Bracha is recited as well. This prayer does not open with a Bracha because the prayer consists entirely of verses. He asks: What is the purpose of reciting a concluding Bracha under these circumstances? Saying a Bracha at that point would constitute of the act of reciting a Bracha in vain. So too held Rabbi Chananel in his commentary to Maseches Ta'Anis in which he relates what he found in the Talmud Yerushalmi that all concluding Brachos must reflect the theme of what is said just before the concluding Bracha and one should not recite a verse as a Bracha. He said that it is inappropriate to recite a verse alone and to then recite a Bracha. What about those who recite the verse: Tzabali V'Roni Yosheves Tzzyon on Tisha B'Av in the Bracha of Boneh Yerushalayim just before reciting the concluding Bracha? In that case it is not considered reciting a verse as a Bracha.

והר"ר אביגדור כהן צדק זצ"ל השיב לר' בנימין אחי נר"ו הכי פירושו. כל הברכות אחר חתימתן וצריך לומר בסופה של ברכה סמוך לחתימה לשון הדומה ונמשך אחר החתימה ואין אומרים ברכה פסוק פי' אין אומרים פסוק של ברכה סמוך לחתימה כגון בברכת השנים אל יאמר ככתוב (דברים כח, ח) יצו ה' אתך את הברכה באסמך או בימות הגשמים (דברים כח, יב) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את וכו' או בברכת חולים אל יאמר (שמות טו, כו) כל המחלה אשר שמתי במצרים וגו' או (דברים ז, טו) והסיר ה' ממך כל חולי וגו' וכיוצא בהן.

Translation: Rav Avigdor Katz, זצ"ל, provided my brother Rav Binyamin, with the following explanation: All concluding Brachos must reflect the theme of what is said just before the concluding Bracha. The rule: Ain Omrim Bracha Pasuk needs to be explained as follows: we should not recite a verse that is a request for a blessing just before the concluding Bracha. For example, do not quote the verse (Devarim 28, 8): "The Lord shall command the blessing upon you in your storehouses, and in all that you set your hand to; and He shall bless you in the land which the Lord your G-d gives you", just before the Bracha of Mivarech Hashbanin. In rainy season, do not recite the verse (Devarim 28, 12): "The Lord shall open to you His good treasure, the heaven to give the rain to your land in its season, and to bless all the work of your hand; and you shall lend to many nations, and you shall not borrow or in the Bracha for the sick", the verse (Shemos 15, 26): "All of the diseases that I inflicted upon the Egyptians" or the verse (Devarim 7, 15): "And G-d will remove from you all disease etc." and similar verses.

וטעמא דמילתא מפני שנראה כמקדים ברכת עבד לרבו באומרו סמוך לחתימה פסוק שנאמר עיקרו בלשון ברכה להדיוט אלא אם בא לומר פסוק יאמר פסוק שמדבר בשבחו של מקום ואם לאו יאמר בלשון שבח או לשון בקשה וחותרם וזה יהיה כעין חתימה ודומה לה. ואילין דאמרי צהלי ורוני יושבת ציון וגו' אין בה משום ברכה פסוק פי' הבא לאומרו בסמוך לחתימה דבונה ירושלים או סמוך לחתימה דמשמח ציון בבניה הרשות בידו ואין בו איסור משום ברכה פסוק. והכל הוא כבודו של מקום כי יגדל שמו בעולם בשובו את שבות עמו ואת שיבת ציון כי ברב עם הדרת מלך ואין מלך בלא פלטיין והיא עיר קדשו קרית מלך רב הלכך שניהם ברכת הרב; עד כאן תשובת הרב. וכן נהגו לומר פיוטיין והבדלות וזמירות ללות את השבת כדרך שמלויין את המלך בכניסתו לעיר וביציאתו.

Translation: It is improper to recite such verses because it appears that the servant is giving the blessing before his master has bestowed it upon him and he is incorporating words that come from a holy source as the language of the common people. However, if a person feels strongly that he would like to incorporate a verse into his prayer, he should choose one that consists of praise of G-d. Alternatively, he can compose his own wording that consists of words of praise or words of request that reflect the theme of the Bracha and is consistent with the theme of the concluding Bracha. We who recite the verse: Tzabali V'Roni Yosheves Tziyon on Tisha B'Av just before the concluding Bracha of Boneh Yerushalayim, (some conclude with the wording: Misameach Tziyon B'Vanebeh), may do so and are not violating this rule. It is being said to honor G-d; i.e. G-d will raise the honor of His name by returning His people to Israel because the honor of G-d increases when more people join in honoring Him. A king is not a king unless he has followers. It is a reference to Jerusalem, the seat of G-d's kingdom. Therefore the verse of Tzabali V'Roni is viewed as a blessing of G-d. That concludes the answer of Rabbi Katz. It was also the custom to recite Piyuttim, songs of Havdalah and other songs to accompany the departing Shabbos, in a manner similar to how we accompany a King when he arrives and when he departs.

There are differences in practice between Ashkenazim and Sephardim concerning the prayer of ויתן לך. Sephardim recite a shorter version of ויתן לך but not in synagogue. It is their custom to recite it at home after הברלה.

The fact that some followed the practice of reciting the מלך מהולל בתשבוהות ברכה after saying the prayer of ויתן לך is a noteworthy practice because it sheds light on the function of the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה. We recite the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה each day at the end of the ברכה of ברוך שאמר. We also recite it at the end of הלל. We further learned from the הגדה edited by Professor Daniel Goldschmidt that ישתבח (ברכת השיר) in its earliest forms ended with the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה as well. In addition, Professor Ezra Fleischer discovered a prayer known as תפלת השיר among the Geniza materials which also concluded with the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה. The fact that a practice existed of reciting the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה after the prayer of ויתן לך without an introductory ברכה, allows us to conclude that whenever the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה appears in the liturgy, it represents the end of a section of prayer that consisted of verses or chapters of praise. That definition of the ברכה further explains the placement of the ברכה of מלך מהולל בתשבוהות ברכה at the end of הלל at the סדר and why the introductory ברכה of הלל at the סדר was not necessary. What about the manner in which the ברכה of ברוך שאמר appears today in סידורים? Is it not considered the opening ברכה to פסוקי דזמרא? Sephardim and those who follow נוסח ספרד recite chapters and verses of praise before they recite the ברכה of ברוך שאמר. One can argue that their use of the ברכה of ברוך שאמר is not as an introductory ברכה but marks the end of a section of the prayer service. Ashkenazim appear to act in a manner that is inconsistent with this rule because they treat the ברכה of ברוך שאמר as the opening ברכה of פסוקי דזמרא. We can suggest that the practice of reciting מזמור שיר הנכתב הבית, תהלים ל' before the ברכה of ברוך שאמר may have been instituted so that Ashkenazim too recite at least one chapter of תהלים before they recite the ברכה of ברוך שאמר.

SUPPLEMENT

אין אומר ברכה פסוק

Professor Shlomo Naeh in an article entitled: The Role of Biblical Verses in Prayer According To The Rabbinic Tradition, in the book: Prayers that Cite Scripture, edited by James L. Kugel, attempts to define the rule: אין אומר ברכה פסוק. He begins by arguing that classic commentators err in interpreting the line found in the Talmud Yerushalmi: כל ברכה פסוק, as representing two rules. In his opinion, the line represents one rule and it must be understood within the context of the subject which the Gemara was discussing where the rule appears. That subject was the six extra ברכות that were inserted into the תענית of a שמונה עשרה, as described in the following two משניות:

משנה מסכת תענית פרק ב' משנה ג' – ואלו הן זכרונות ושופרות אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני, אשא עיני אל ההרים וגו', ממעמקים קראתיך ה', תפלה לעני כי יעטוף. ר' יהודה אומר לא היה צריך לומר זכרונות ושופרות אלא אומר תחתיהן רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה בארץ אשר היה דבר ה' אל ירמיהו על דברי הבצרות ואומר הותמיהן:

Translation: He recites before them twenty-four benedictions, the eighteen recited daily, to which he adds six as follows, Zichronos, Shofaros, and these psalms: in my distress I called on the Lord; I will lift up my eyes unto the mountains etc.; Out of the depths have I called You, o Lord; A prayer of the afflicted when he faints. Rabbi Yehudah says: he need not recite the Zichronos and Shofaros, but instead he should recite the following scriptural passages: If there be in the land famine, if there be pestilence; The word of the Lord that came to Yirmiyahu concerning the droughts; and he ends each of the additional six sections with its appropriate concluding benediction.

משנה מסכת תענית פרק ב' משנה ד' – על הראשונה הוא אומר: מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' גואל ישראל; על השנייה הוא אומר מי שענה את אבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' זוכר הנשכחות; על השלישית הוא אומר: מי שענה את יהושע בגלגל הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' שומע תרועה. על הרביעית הוא אומר: מי שענה את שמואל במצפה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' שומע צעקה. על החמישית הוא אומר: מי שענה את אליהו בהר הכרמל הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' שומע תפלה. על הששית הוא אומר: מי שענה את יונה ממעי הדגה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' העונה בעת צרה. על השביעית הוא אומר: מי שענה את דוד ואת שלמה בנו בירושלם הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ה' המרחם על הארץ.

Translation: The first he concludes with, 'He who answered Abraham on Mount Moriah, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who redeems Israel. The second he concludes with, 'He who answered our fathers at the Red Sea, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who remembers all forgotten things. The third he concludes with, 'He who answered Yehoshua in Gilgal, He shall answer You and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who hears the trumpet blast. The fourth he concludes with, 'He who answered Shmuel in Mizpah, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who harkens to cries. The fifth he concludes with, 'He who answered Eliyahu on Mount Carmel, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who harkens unto prayer. The sixth he concludes with, 'He who answered Yonah in the belly of the fish, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who answers in time of trouble. The seventh he concludes with, 'He who answered Dovid and Shlomo, his son, in Jerusalem, He shall answer you and hearken this day to the voice of your cry. Blessed are You O Lord who has mercy upon the land.

Professor Naeh points out that **משנה ג'** above provides that the extra **ברכות** consist of **כל הברכות אחר הותמיהן אין אומר ברכה פסוקים**. Because of their concern with the rule: **פסוק, חתימת הברכה**, our Sages inserted the lines that begin: **מי שענה** between the **פסוקים** and the **ברכה** in each **ברכה** to act as a buffer between the **פסוקים** and the **ברכות**. That led Professor Naeh to define the rules as follows:

(page 57) The basic meaning of this law, in its context, is now clear: it prohibits the recitation of a blessing composed entirely of a biblical passage.

He explains the exception related to the **צהלי ורוני יושבת ציון פסוק** as represented by the following example of the third **ברכה** of **שמנה עשרה** as it appears in a Geniza fragment¹:

צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל
ואתה קדוש יושב תהילות ישראל
ברוך אתה ה' הא-ל הקדוש.

He argues that this **ברכה** was viewed as not violating the rule of: **אין אומר ברכה פסוק** because more than one **פסוק** was recited before the **חתימת הברכה** of **הא-ל הקדוש**.

On page 59 of his article he presents what he believes to be the basis for the rule:

The meaning of this rule is now clarified more precisely: one may not recite a blessing, the body of which is a pure, unworked biblical text. The intent behind this rule appears to be the drawing of a sharp distinction between **מקרא** and **תפלה**, as Ginzberg intuitively put it: **שכך היא תקנת חכמים: קריאה לחוד וברכה לחוד** (This is

1. Professor Naeh adds that the fragment was brought to his attention by his teacher: Professor Eliezer Shimshon Rosenthal, ז"ל.

the view of the Sages: the study of Torah represents its own independent activity and reciting a ברכה represents its own independent activity).

As we have seen in the case of **יוצר אור**, the Talmud finds nothing problematic about the embedding of biblical verses within the standard blessing, even in its most “sensitive” part—the **ברכה של מטבע**—the formula that begins with **ברוך אתה ה'.**

The problem of **ברכה פסוק** lies, rather, in the recitation of a *purely biblical continuum* as the *body* of the blessing. Such a recitation belongs to the category of **קריאה** and is, therefore, disqualified as **תפלה**. Phenomenologically, prayer cannot be a mere biblical recitation; and this is true also for biblical passages that are in and of themselves quite explicitly prayers. But a reworking of the biblical passage—even as slight as the addition of a single verse from someplace else in the Bible—takes such a text out of the category of **מקרא** and makes it acceptable for use as **תפילה**.

I would agree with Professor Naeh that the simple explanation of the rule: **אין אומר ברכה פסוק** is that “one may not recite a blessing, the body of which is a pure, unworked biblical text.” However, I would disagree that our Sages devised the rule because they wanted to differentiate between **תפלה** and **קריאה**. In my opinion, **תפלה** and **לימוד תורה** are twin activities. Otherwise how do we explain the amount of **תורה** that became incorporated within of our **תפילות**. One need go no further than to examine the **מצוה** of **קריאת שמע**. Our Sages view the **מצוה** as having a dual purpose; **קריאה** and **תפלה**. In fact every verse that we recite in our **תפילות** should be viewed as our fulfilling two **מצוות**; **תפלה** and **לימוד תורה**.

I would like to suggest a different reason why our Sages devised the rule of: **אין אומר ברכה פסוק**. In my opinion it is a rule that our Sages in Babylonia devised to discourage the public from reciting **שמונה עשרה** in the form found in **נוסח ארץ ישראל**. It was placed within the **תלמוד ירושלמי** to mislead us into thinking that it was a rule devised in **ארץ ישראל**. I base my view on the fact that **נוסח ארץ ישראל** contained the following **ברכה** that violates the rule of **אין אומר ברכה פסוק**:

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם (איכה ה', כא'). ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה.

Three samples of **שמונה עשרה** according to **נוסח ארץ ישראל** found in the Geniza were published by Professor Uri Ehrlich of Ben Gurion University in two articles that appeared in the journal, **קבץ על יד**, volumes 18 and 19. In each sample, the **ברכה** of **השיבנו** is presented in the above form.

2. I like to point out that to those who recite **תהלים** as prayers that they should consider studying the chapters of **תהלים** instead since prayer and Torah study are twin **מצוות**. Is it not more meaningful to recite words you understand rather than words that you do not understand?